

[Bomholt.]

solid Insats førte en Belønning med sig Form af normalt lønnet Arbejde. Der var da noget at stræbe for. Der kom mere Mening i det hele.

Det skulde gerne lykkes os at faa en Del af Købstædernes overflødige Ungdom — jeg tænker navnlig paa Købstæderne — placeret i et nyttigt Arbejde. Det er mit Indtryk, at det vilde være muligt i et Samarbejde med Institutioner som f. Eks. Hedeselskabet at placere nogle Tusinder unge i vore Plantager. Med et ringe Tilskud fra Stat og Kommune kunde der her opnaas normal Betaling for Arbejdet. Der kunde udføres samfundsnyttigt Arbejde. I de Selvforsyningstider, vi er inde i, vilde det ikke være at foragte at faa Brændsel frem ad den Vej — dette være sagt uden Overdrivelser af nogen Art. Jeg gaar ud fra, at en Ordning maatte kunne gennemføres, uden at berettigede Interesser blev gaaet for nær.

Det er mig bekendt, at den højtærede Socialminister er fortrolig med de Tanker, jeg her har skitseret. Jeg vilde ønske, at de kunde finde en Form, saa at de kunde føres ud i Livet.

Med stor Interesse har jeg hørt og derefter læst det ærede Medlem Hr. Brørsens Udtalelser nu under Finanslovdebatten om de unge, der muligvis kunde „indkaldes“ — som det hedder i Rigsdagstidendes Forsøg Sp. 76 — „til at gøre Statstjeneste“ paa anden Maade end den, der er angivet i den almindelige Værnepligt. Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller talte ligeledes — Sp. 90 — om en Ungdomsopdragelse forbunden med Arbejdspligt. Det er mig ikke helt klart, hvad de to Ordførere mener, men hvis der er Vilje til en fordomsfri Drøftelse af videregaaende Foranstaltninger for Ungdommen, synes jeg, at en alsidigt sammensat Kommission maatte være et naturligt Middel til videre Afklaring af Planerne.

Det er ikke utænkeligt, at man i Virkeligheden kunde naa en Indskrænkning af Arbejdsløsheden ved en Udvidelse af den skolepligtige Alder til det 15de Aar. I England f. Eks. kom man meget tidligt ind paa den Løsning. I Education Act af 1918 fik de enkelte Amter eller Grevskaber Ret til at udvide Undervisningspligten til det 15de Aar. Ifølge den Lov, der for nylig er

gennemført i England, New Education Act af 31. Juli 1936, har hele Landet Undervisningspligt for Børn til og med det 15de Aar. Undervisningen i Folkeskolen er gaffeldelt fra det 11te Aar. Børnene gaar enten i den eksamensfri, praktiske Mellemskole, senior department, eller i den teoretiske Skole, the grammar school. I den praktiske Afdeling af Skolen arbejdes der med Sløjd og Husgerning m. v., 8 Timer Sløjd og Ugen for Drengene, og for Pigerne 8 Timer Husgerning, Vask, Strygning, Madlavning o. s. v.

Det var dette Ideal, F. J. Borghjerg styrede efter i sin Skolelovgivning, og jeg kan ikke se rettere, end at han havde et rigtigt Sigte. Vi naar muligvis ikke saa langt med vor Skolelovgivning i første Omgang. Det er, hvad der kan gennemføres i et pædagogisk Fremskridtsland som England, noget andet er, hvad der kan gennemføres i Danmark.

Der bør gennemføres en Folkeskoleform, og den bør for Købstadskolens Vedkommende indeholde en Forbedring paa i hvert Fald det ene Omraade, at Arbejdet med 8de Klasserne fremhjelpes. Jeg gaar ud fra, at det Tilskud, der ydes efter Aftenskoleloven, opretholdes, og jeg vilde sætte overordentlig Pris paa, om det kunde udvides en Smule. Det var en vel haard Nedsættelse, 8de Klasserne fik ved den sidste Ændring af Aftenskolelovens Tilskudsbestemmelser.

Hvis der skal ske større Fremskridt paa dette Omraade, bør Købstadkommunerne have en lille Opmuntring. Desuden burde Lærernes Arbejde paaskønnes. De kunde fortjene at faa en Timeafkortning og lønningsmæssigt at blive stillet paa Linie med Eksamensskolens Lærere. Kunde der blive Raad til de her nævnte Opmuntringspræmier, om jeg saa maa sige, kunde ogsaa Købstadskolen tale med om Reformlovgivning. Den af Skolekonsulent Kaalund-Jørgensen afgivne Betænkning vedrørende den praktiske Mellemskole indeholder et værdifuldt Initiativ, der bør videreføres i Praksis.

Hvad Landsbyskolen angaar, har der været talt og skrevet meget om den vestjyske Skoleordning. Det er mit Indtryk, at Meningerne om denne Skoleform er delte, ogsaa i den Lejr, der er tilbøjelig